

מתורתו של צדיק אביר יעקב

משנתו של מרן רבי יעקב אביחצירא זי"ע | על דרך הפשט לקט דרושים ומאמרים, בביאור פשט מצוות התורה וענייני עבודת השי"ת שגלקטו מכל ספריו הק'

פרשת שופטים ה'תש"פ

יתפלל לה' שיעזרהו לנצח את היצה"ר

כי תצא למלחמה על איביך וראית סוס ורכב עם רב ממך לא תירא מהם כי ה' אלהיך עמך המעלה מארץ מצרים. והיה כקרבכם אל המלחמה ונגש הכהן וגו'. ואמר אלהים שמע ישראל אתם קרבים היום וגו'. כי ה' אלהיכם וגו'. ודברו השטרים אל העם וגו'. ומי האיש וגו'. ומי האיש וגו'. (דברים כ א-ו).

אפשר לרמז הפסוקים האלה על יצר הרע ויצר הטוב. הנה ידוע דיצר הרע קשה ערף ועז פנים, דיש לו כמה כחות של סטרא אחרא, סמא"ל ולילי"ת וחילותיהם, וכלם אש לוחט. והנה בראות האדם כל הכחות של יצר הרע נבהל, ולבבו ימס וידיו רפות, כי יאמר מה אני מה כחי שאוכל להלחם נגד כל אלה. אמןם כשיתן אל לבו מה שאמרה התורה ומה שפרשו רבותינו זכרונם לברכה, ידע נאמנה שיוכל ויוכל להלחם בו. והטעם, דהעקר הוא הקדוש ברוך הוא, ומי שהקדוש ברוך הוא בעזרתו הוא הנוצח, והנה פת יצר הרע חסר מהם עזרת ה', ופת יצר הטוב יש עמם עזרת ה', והעקר הוא הקדוש ברוך הוא (סוכה נב), רק ישתדל האדם לעשות רצון הקדוש ברוך הוא, והוא יעזרהו נגד יצר הרע וכחותיו וחילותיו:

לא יפחד מיצר הרע וחילותיו כיון שהקב"ה עוזרו

וזהו שאמר **כי תצא למלחמה על איבך**, הוא יצר הרע, שאין אויב יותר ממנו, שהוא מבקש לאבד את האדם מארץ חיים. ובא משה רבנו עליו השלום להזהיר כל אחד ואחד מ'ישראל ולומר לו, אל ירף לבבך בראותך כחות יצר הרע גדולים ועצומים [וכו']:

לא תירא מהם, והטעם, כי ה' אלהיך עמך, ומאחר שה' אלהיך עמך זהו העקר, וראיה לזה, **המעלה מארץ מצרים**, דכל כחות הסטרא אחרא העליונים והתחתונים הראו כל כח גבורתם במצרים, וכיון שהקדוש ברוך הוא היה עמך לא הועילו כלום, גם עכשו אם עשית רצון ה' הוא יהיה עמך ולא תירא:

יצר הטוב מסייע לאדם

והיה כקרבכם אל המלחמה, והיה' בכל מקום לשון שמחה (במדב"ר יג ה), ודהינו, שמחה לה מלמעלה ומלמטה כשתקום לעשות מלחמה עם יצר הרע, דזהו רצון ה'. וכשתרצה לעשות מלחמה, מיד ונגש הכהן, זה יצר הטוב שהוא משרת לה להנאתך ולטובתך, ודבר אל העם, הם כל אברי הגוף הנקראים 'עם':

שם 'ישראל' מורה שיגברו על הסטרא אחרא

ואמר אלהים שמע ישראל, שמע והבן למה נקראת 'ישראל', משום דה' שתף שמו בשמה, ובזה כחך גדול מכח יצר הרע. ועוד, יעקב אבינו עליו השלום למה נקרא שמו 'ישראל', משום דכתיב בה (בראשית לב כט) 'כי שרית עם אלהים' הוא סמא"ל, ושם 'ישראל' לשון שררה ורבנות, להורות כי הוא שר על הכל.

וכללות כל ישראל בשם זה נקראו, להורות דגם הם אם אויזים מעשה אבותיהם הטובים בידיהם, גם הם ישלסו על כחות הסטרא אחרא ויהיו שרים עליהם. וזהו שמע ישראל, כלומר, הבן והסתכל למה נקראת בשם 'ישראל', ובזה תדע כי כחך גדול מכחות סטרא אחרא:

כח התפילה המתחדשת בכל יום כנגד התחדשות יצר הרע

ודקדק ואמר אתם קרבים היום, דנראה תבת היום כמיתרת, אף בא לרמז דאמרו רבותינו זכרונם לברכה (קידושין ל) יצרו של אדם מתחדש עליו בכל יום. ובל ירף לב האדם מחמת טענה זו, שהרי גם האדם הישראלי מתפלל שלש תפלות בכל יום, וגדול כח התפלה שנוצח כל כחות הסטרא אחרא. ולזה רמז להם אל ירף לבבכם מחמת שאתם קרבים היום, דהינו שכל יום ויום אתם קרבים למלחמה חדשה, גם מזה אל תיראו, שהרי הקדמתי ואמרתי לכם שמע ישראל, ומלת שמע ראשי תבות שחרית מנחה ערבית, דהינו, כשתקיימו שלש תפלות ביום, אף על גב דיצר הרע מתחדש עליכם בכל יום, הרי גם אתם מחדשים תפלות בכל יום, וגדול כח התפלה דנוצח כחות הסטרא אחרא, דהנה 'תפלה' אותיות 'הפלת', דהינו דהתפלה היא המפלת הסטרא אחרא, ולכן כשתהיו מקיימים שלש תפלות ביום, בזה אל תיראו ממלחמה דיצר הרע שבכל יום. וגדולה מכלם, כי ה' אלהיכם ההלך עמכם להלחם לכם עם איביכם, וכיון שכן מה יכלת יש ליצר הרע בהתחדשו, הרי ה' עמכם והוא הנלחם לכם עם איביכם להושיע אתכם, אם כן מעתה אל ירף לבבכם, אל תיראו ואל תחפזו, רק חזקו ואמצו בעבודת ה' והוא יהיה בעזרכם:

יצר הטוב ונפש רוח ונשמה מוכיחים את האדם

ודברו השטרים אל העם לאמר, השטרים רומז ליצר הטוב וכחותיו, ורומז לנפש רוח ונשמה, שכלם שפה אחת ודברים אחדים מיסרים את האדם בתוכחות מוסר. והמוסר שאומרים באלה הפסוקים הוא, שכל אדם מישראל יש לו נפש ורוח ונשמה, ומי שזכה ותקן כל ימי חייו, כשהולך לאותו עולם נשארים נפש רוח ונשמה שלו שמורים עד זמן התחיה, וחוזרים לגופו ממש, ואין לזרים אתו בהם שום חלק. ומי שהיה מקלקל כל ימי חייו רחמנא לצלן, הרי הם באים בגלגול בגוף אחר, והגוף הראשון נעדר מהם, ואין רעה גדולה יותר מזו:

מזרזים את האדם לתקן את נפשו רוחו ונשמתו בחייו

וזהו שאומרים לו מי האיש אשר בנה בית חדש ולא חנכו. כאן עשה רמז לנפש רוח ונשמה, כטבע העולם דבתחלה אדם בונה בית ואחר כך נוטע כרם ואחר כך נושא אשה (סוטה מד), כך בתחלה אדם באה לו הנפש, אם זכה ותקנה פראוי זוכה וקונה גם הרוח, ואם זכה עוד ותקן גם הרוח זוכה וקונה הנשמה. וזהו שאמר מי האיש אשר בנה בית חדש, היא הנפש, ולא חנכו, דהינו לא

מתחיל לסגל תורה ומעשים טובים, ומזה נבראים לו חילים חילים של מלאכים (אבות פ"ד מ"א), ויהיו גם הם מעיר לעזר לו נגד היצר הרע וחילותיו. וזהו שאמר ופקדו שרי צבאות בראש העם, הם המלאכים הנבראים ממעשים טובים:

(פיתוחי הותם פרשת שופטים)

התיקון להכניע את יצר הרע

כי תקרב אל עיר להלחם עליה וקראת אליה לשלום. והיה אם שלום תענה ופתחה לך והיה כל העם הנמצא בה יהיו לך למס ועבדוה. ואם לא תשלים עמה וגו'. ונתנה ה' אלהיך בידיך וגו' (דברים כ י-יג). אפשר לרמז על פי מה דאיתא בגמרא (ברכות ה.) לעולם ירגיז אדם יצר הטוב על יצר הרע, אי אזיל מוטב, ואם לאו יעסק בתורה. אי אזיל מוטב, ואי לאו יקרא קריאת שמע. אי אזיל מוטב, ואי לאו יזכר לו יום המיתה. וזהו שאמר **כי תקרב אל עיר**, הוא הגוף שלך שנקרא 'עיר קטנה' (מדדים לב), ויצר הרע אדוק דבוק בו ולא רצה להפרד ממנו, ואתה נתעוררת להלחם עם יצר הרע להרחיקו מעליך, התקון הוא **וקראת אליה לשלום**, דהינו קרא קריאת שמע ועסק בתורה. וזהו **וקראת**, היא קריאת שמע, **לשלום**, היא התורה הנקראת 'שלום'. **והיה אם שלום תענה**, דהינו, אם על ידי התורה נכנע הגוף ונתנצח יצר הרע והלך לו, אז והיה כל העם הנמצא בה שהם כל אברי הגוף, יהיו לך למס ועבדוה, דהינו כלם ילכו אחר עצתך לעבודתו יתברך. ואם לא תשלים עמה, דהינו אפלו אחר שעסקת בתורה וקריית קריאת שמע לא נכנע הגוף ועדין יצר הרע בתקפו, אף על פי כן לא תשוב לאחור, רק התגבר לעשות מלחמה עם היצר הרע עד שייכנע הגוף ויברח יצר הרע. והתקון הוא, זכר לו יום המיתה, וכזה יכנע הגוף ויברח יצר הרע. וזהו שאמר **ונתנה ה' אלהיך בידיך**, דהינו, יכנע הגוף וימסר בידיך לעבודתו יתברך מטעם והפית את כל זכורה לפי חרב, דהינו, יום החרב, שהוא יום המיתה, זכר אותו, וכזה יכנע יצר הרע ויברח לו:

(פיתוחי הותם פרשת שופטים)

תקן הנפש עדין, וזהו ולא חנכו. ועוד, חנכו אותיות 'חן כ"ו, הכונה, עדין שם הוי"ה ברוך הוא לא חנה בנפש ההיא כיון שעדין לא נתקנה. זה האדם צריך להתעורר ולעשות תשובה שלמה כדי לשוב לאחז בשרשו, שהיא הנפש הראויה לו הבאה לו, וזהו שאמר **ילך וישב לביתו** הוא שרש נפשו, ימהר יחיש לה לעשות תקון המועיל לה, דשמה ימות במלחמת יצר הרע, וכשימות רשע הרי נאבדה ממנו הנפש ההיא ואיש אחר יחננו, לכן יתגבר כארי כדי שלא ינצחנו יצר הרע, והבא לטהר מסייעין אותו (ימא לה). ומי האיש אשר נטע כרם ולא חללו, כרם הוא הרוח, דהינו מי שיש לו הרוח ועדין לא תקנו, חללו קרי בה 'הללו', דהינו עדין לא השביחו, לא עשה לו השבח הראוי לתקונו, **ילך וישב לביתו**, דהינו ימהר יחיש לעשות תקון המועיל לו כדי לשוב לאחז בשרשו, שרש הרוח, דשמה ימות במלחמת יצר הרע, וכשימות רשע איש אחר יטלנו בגלגול ויהללנו ונאבד ממנו הגוף הראשון, לכן יתגבר כארי ויעשה תקון המועיל לו. ומי האיש אשר ארש אשה ולא לקחה, אשה היא הנשמה, דהינו שיש לו נשמה ולא זכה (לתקנם) [לתקנה] כראוי כדי שתקרא אשתו לקוחה לו ולא כגרושה ממנו, **ילך וישב לביתו**, דהינו ימהר יחיש לעשות תקון המועיל לו כדי לשוב לאחז בשרשו, שרש נשמתו, דשמה ימות במלחמת יצר הרע, וכשימות רשע איש אחר יטלנה בגלגול ויזכה בה ויקחנה, והראשון נאבד ממנה, לכן יתגבר כארי לבלתי ידח ממנו נדח:

המתעצל יזהר שלא ילמדו ממנו

ויספו השטרים לדבר אל העם ואמרו מי האיש הירא ורחק הלבב ילך וישב לביתו ולא ימס את לבב אחיו כלבבו. הרמז בזה, דיצר הטוב וכחותיו הטובים מורים לאדם שעדין מתרשל ולא נתגבר לעשות חיל כראוי, שלא יורה עצלנותו בפני אדם וילמדו, כי זה חלול ה' וגדול עונו, רק ילך ויסתר בביתו כדי שלא ילמדו ממנו בני אדם, דהינו שלא יורה עצלנותו בפני בני אדם וילמדו ממנו (קידושין מ), וזהו ולא ימס את לבב אחיו כלבבו:

כשיעשה מצוות ירבה מלאכים שיעוררו אותו יותר

והיה ככלת השטרים לדבר אל העם, והיה לשון שמחה, דהינו שמחה גדולה יש אם האדם הטה און וקבל דברי התראתם ואזהרתם, כי כשיקבל דבריהם, מאותה שעה

חידה שבועית: מה אומר רבינו שמרמוז בדברי הפסוק 'וקראת אליה לשלום'?

(נא לכתוב תשובה קצרה ומתמצתת!).

פתרונות יש לשלוח עד יום שלישי הקרוב

למייל: 0774702681@gmail.com או לפקס 0774702681, יש לציין בראש הדף 'עבור אביר יעקב'

שם הזוכה בסידור לשחרית מתיבתא בהוצאת עזו והדר:

התשובה צריכה להיות מתוך ספרי מוז' האביר יעקב' זי"ע (או מתוך עלון זה) בין שולחי התשובות תיערך הגרלה על סידור לשחרית מתיבתא בהוצאת "עזו והדר".

פר' בהר בחקותי: ה' חיים סבג מביטור עילית.

